

ที่ นร ๐๕๐๓/ว ๕๒

สำนักเลขาธิการคณะรัฐมนตรี
ทำเนียบรัฐบาล กทม. ๑๐๓๐๐

๑๑ มีนาคม ๒๕๕๗

เรื่อง การเร่งรัดกระบวนการตรากฎหมายของคณะรัฐมนตรี

เรียน รอง - นรม./กระทรวง กรม/เลขา - นรม.

สิ่งที่ส่งมาด้วย กระบวนการตรากฎหมายและการพัฒนาประสิทธิภาพ

ด้วยสำนักเลขาธิการคณะรัฐมนตรีได้เสนอเรื่อง การเร่งรัดกระบวนการตรา
กฎหมายของคณะรัฐมนตรี เพื่อคณะรัฐมนตรีให้ความเห็นชอบ ความละเอียดปรากฏ
ตามสิ่งที่ส่งมาด้วย

คณะรัฐมนตรีได้มีมติเมื่อวันที่ ๒ มีนาคม ๒๕๕๗ เห็นชอบการเร่งรัดกระบวนการ
ตรากฎหมายของคณะรัฐมนตรี ตามที่สำนักเลขาธิการคณะรัฐมนตรีเสนอ และให้แจ้ง
ส่วนราชการที่เกี่ยวข้องทราบ และรับไปพิจารณาดำเนินการในส่วนที่เกี่ยวข้อง

จึงเรียนยืนยันมา เพื่อโปรดดำเนินการตามมติคณะรัฐมนตรีในส่วนที่เกี่ยวข้องต่อไป/
จึงเรียนเพื่อโปรดทราบ และดำเนินการตามมติคณะรัฐมนตรีในส่วนที่เกี่ยวข้องต่อไป

ขอแสดงความนับถือ

(นายบรรศักดิ์ อุวรรณโณ)

เลขาธิการคณะรัฐมนตรี

สำนักนิติธรรม

โทร. ๐ ๒๒๘๐ ๙๐๐๐ ต่อ ๓๐๖-๗

๐ ๒๒๘๐ ๙๐๕๕

โทรสาร ๐ ๒๒๘๐ ๙๐๕๕

(D013/C/นว)

สรุปหัวข้อ

เรื่อง การเร่งรัดกระบวนการตรากฎหมายของคณะรัฐมนตรี

	หน้า
๑. ก่อนเสนอคณะรัฐมนตรี	๑
๑.๑ มีแผนนิติบัญญัติรายปี	๑
๑.๒ ตรวจสอบความจำเป็นที่ต้องออกกฎหมาย	๒
๑.๓ มีคู่มือการร่างกฎหมาย	๓
๑.๔ ต้องปฏิบัติตามระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรีว่าด้วยการเสนอเรื่องต่อคณะรัฐมนตรีฯ	๓
๑.๕ ปฏิบัติตามมติคณะรัฐมนตรีที่เกี่ยวกับการร่างกฎหมาย	๔
๑.๖ มีการสัมมนาเกี่ยวกับส่วนราชการที่เกี่ยวข้อง	๕
๑.๗ ปรับปรุงระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรีว่าด้วยการเสนอเรื่องต่อคณะรัฐมนตรีและกำหนดเวลาแล้วเสร็จของแต่ละเรื่อง	๕
๑.๘ พัฒนาระบบการส่งและตรวจร่างกฎหมายผ่านระบบคอมพิวเตอร์	๖
๒. การนำเสนอคณะรัฐมนตรี	๖
๒.๑ สร้างระบบเครือข่ายของคอมพิวเตอร์โดยไม่ใช้เอกสาร	๖
๒.๒ เชื่อมโยงข้อมูลไปยังฝ่ายอำนวยการของนายกรัฐมนตรีและรองนายกรัฐมนตรี	๗
๒.๓ เร่งรัดเรื่องที่ค้างการพิจารณาของคณะกรรมการกลั่นกรองฯ ต่าง ๆ	๗
๓. การแจ้งมติคณะรัฐมนตรี	๘
๓.๑ เร่งรัดการแจ้งมติคณะรัฐมนตรี	๘
๓.๒ เชื่อมโยงข้อมูลทางคอมพิวเตอร์กับหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง	๘
๔. การตรวจพิจารณาร่างกฎหมาย	๘
๔.๑ สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกาต้องตรวจพิจารณาตามหลักการของคณะรัฐมนตรี	๘
๔.๒ มีเจ้าหน้าที่ทำงานอย่างเพียงพอ	๙
๔.๓ มีการเสนอร่างกฎหมายหลายแบบ	๙
๔.๔ มีการส่งร่างกฎหมายล่วงหน้าก่อนที่ระยะเวลากำหนด	๙
๕. การพิจารณาของคณะกรรมการประสานงานสภาผู้แทนราษฎร	๑๐
๕.๑ มีการส่งเจ้าหน้าที่ไปประสานงาน	๑๐
๕.๒ มีการส่งเจ้าหน้าที่ที่รับผิดชอบเข้าร่วมประชุมด้วย	๑๐

๖. สถาผู้แทนราษฎรและวุฒิสภา	๑๑
๖.๑ ติดตามความคืบหน้าทุกระยะ	๑๑
๖.๒ ต้องรายงานผลการพิจารณาให้รัฐบาลทราบ	๑๑
๗. การนำขึ้นทูลเกล้าฯ ถวาย	๑๑
๗.๑ มีการตรวจทานร่างกฎหมายด้วยความละเอียดรอบคอบ	๑๑
๗.๒ มีการประสานภายในกับส่วนราชการกรณีร่างกฎหมายเร่งด่วน	๑๑
๗.๓ มีการทำงานคู่ขนานกรณีร่างกฎหมายมีแบบแนบท้าย	๑๒
๘. การประกาศในราชกิจจานุเบกษา	๑๒
๘.๑ ประสานกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้องก่อนประกาศใช้	๑๒
๘.๒ นำระบบคอมพิวเตอร์มาใช้ในการประกาศ	๑๓
๘.๓ ปรับปรุงการจัดพิมพ์หนังสือราชกิจจานุเบกษาให้รวดเร็วยิ่งขึ้น	๑๓
๙. การออกอนุบัญญัติตามกฎหมายแม่บท	๑๓
- เร่งรัดการออกอนุบัญญัติ	๑๓
๑๐. การจัดทำประมวลกฎหมาย	๑๔
- เพื่อให้สะดวกแก่การค้นคว้าและแก้ไขให้ทันสมัย	๑๔

กระบวนการตรากฎหมายและการพัฒนาประสิทธิภาพ

๑. ขั้นตอนก่อนเสนอคณะรัฐมนตรี

๑.๑ ควรมีแผนนิติบัญญัติ (Legislative Plan) รายปี

เดิมแผนนิติบัญญัติรายปี สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกาได้กำหนดไว้ในแผนพัฒนาฯ แผนที่ ๘ และใน “โครงการปฏิรูปกฎหมาย” ซึ่งมีสำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกาเป็นผู้รับผิดชอบ. ต่อมา ได้มีการนำแนวความคิดดังกล่าวไปกำหนดไว้ในพระราชกฤษฎีกาว่าด้วยหลักเกณฑ์และวิธีการบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดี พ.ศ. ๒๕๔๖ และเมื่อมีการประกาศใช้บังคับพระราชกฤษฎีกาดังกล่าว ส่วนราชการต่าง ๆ จึงต้องจัดทำแผนการเสนอร่างกฎหมายตามแผนนิติบัญญัติที่จะกำหนดตามมาตรา ๑๕^๑ ของพระราชกฤษฎีกาดังกล่าว ซึ่งกำหนดให้สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกาและสำนักเลขาธิการนายกรัฐมนตรีร่วมกันจัดทำ โดยเห็นว่าเป็นสมควรกำหนดระยะเวลาไว้ ๑ ปี กล่าวคือ ให้ส่วนราชการต่าง ๆ วางแผนในระยะเวลาดังกล่าว จะมีการออกกฎหมายอะไรบ้างและในแผนย่อยจะออกกฎหมายแม่บทและลูกบทในเรื่องอะไรบ้าง ให้กำหนดระยะเวลาที่จะเสนอร่างกฎหมายต่อคณะรัฐมนตรี และให้ปรับเปลี่ยนแผนฯ ได้ทุก ๔ เดือนหรือปีละ ๓ ครั้ง โดยเฉพาะ ๑ เดือนก่อนการเปิดประชุมสภาฯ ทั้ง ๒ สมัย ถ้าปรากฏว่ามีร่างกฎหมายใดที่จะนำเสนอคณะรัฐมนตรีแล้วไม่อยู่ในแผนฯ สำนักเลขาธิการคณะรัฐมนตรีจะไม่นำเสนอให้และสำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกาต้องไม่ตรวจพิจารณาร่างกฎหมายดังกล่าว (กรณีส่วนราชการขอให้สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกาตรวจล่วงหน้าเป็นการภายใน) เว้นแต่จะมีมติคณะรัฐมนตรีหรือนายกรัฐมนตรีสั่งการเป็นพิเศษให้นำร่างกฎหมายดังกล่าวเสนอคณะรัฐมนตรีได้ หรือมีเหตุการณ์ที่ไม่อาจคาดการณ์ได้จำเป็นต้องรีบดำเนินการ เช่น ร่างพระราชกำหนดที่จะต้องดำเนินการตามรัฐธรรมนูญ ร่างกฎหมายเกี่ยวกับภาษีอากรที่ต้องดำเนินการโดยด่วน ร่างพระราชกฤษฎีกาเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร/สมาชิกวุฒิสภาแทนตำแหน่งที่ว่าง เป็นต้น โดยแผนฯ นี้ จะทำให้สำนักเลขาธิการคณะรัฐมนตรี สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกาและหน่วยงานที่เกี่ยวข้องทราบและวางแผนการทำงานได้อย่างมีประสิทธิภาพและจะทำให้ร่างกฎหมายประกาศใช้บังคับรวดเร็วขึ้น อนึ่ง ประเทศทั้งหลาย อาทิ ฝรั่งเศส อังกฤษ ออสเตรเลีย ต่างก็มีแผนดังกล่าวทั้งสิ้น สำหรับหน่วยงานราชการที่ได้เสนอแผนการทำงานทุกชั้นตอนมาพร้อมกับการเสนอร่างกฎหมาย ได้แก่ สำนักงบประมาณ ในการเสนอร่างพระราชบัญญัติงบประมาณรายจ่ายประจำปี ซึ่งใกล้เคียงกับแนวทางแผนนิติบัญญัติตามที่เสนอข้างต้น

/๑.๒ . . .

^๑ มาตรา ๑๕ เมื่อมีการประกาศใช้บังคับแผนการบริหารราชการแผ่นดินแล้ว ให้สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกาและสำนักเลขาธิการนายกรัฐมนตรีร่วมกันพิจารณาจัดทำแผนนิติบัญญัติ โดยมีรายละเอียดเกี่ยวกับกฎหมายที่จะต้องจัดให้มีขึ้นใหม่หรือกฎหมายที่ต้องการแก้ไขเพิ่มเติมหรือยกเลิกให้สอดคล้องกับแผนการบริหารราชการแผ่นดิน ส่วนราชการผู้รับผิดชอบ และระยะเวลาที่ต้องดำเนินการ

แผนนิติบัญญัตินั้นเมื่อคณะรัฐมนตรีเห็นชอบตามที่สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกาและสำนักเลขาธิการนายกรัฐมนตรีเสนอแล้ว ให้มีผลผูกพันส่วนราชการที่เกี่ยวข้องที่จะต้องปฏิบัติตามนั้น

ในกรณีที่เห็นสมควร สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกาอาจเสนอต่อคณะรัฐมนตรีเพื่อกำหนดหลักเกณฑ์การจัดทำแผนนิติบัญญัติเพื่อให้เกิดความร่วมมือในการปฏิบัติงานได้

๑.๒ ควรมีการตรวจสอบความจำเป็นที่ต้องออกกฎหมาย (Checklist) อย่างจริงจัง การเสนอร่างกฎหมายทั้งที่มีลักษณะเป็นการจำกัดสิทธิและเสรีภาพของประชาชน และมีลักษณะอื่นควรให้มีระบบบัญชีตรวจสอบความจำเป็นในการออกกฎหมาย (Checklist) ตามที่ คณะกรรมการปรับปรุงกฎหมายเพื่อการพัฒนาประเทศ (นายมีชัย ฤชุพันธุ์ ประธานกรรมการ) จัดทำ ซึ่งขณะนี้อยู่ระหว่างการตรวจพิจารณาของสำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกาตามที่คณะกรรมการกฤษฎีกา เรื่องเสนอคณะรัฐมนตรี คณะที่ ๗ (ฝ่ายกฎหมายฯ) มีข้อสังเกต เมื่อเสร็จแล้ว จึงจะมาแจ้งเวียนใช้ บังคับให้หน่วยงานของรัฐถือปฏิบัติต่อไป ทั้งนี้ ตามมติคณะรัฐมนตรีวันที่ ๔ กุมภาพันธ์ ๒๕๔๖^๖ ซึ่งต่อไปหน่วยงานของรัฐจะต้องตรวจสอบว่ามีความจำเป็นที่จะต้องออกกฎหมายนั้นหรือไม่ และ Checklist นี้จะต้องมีการบังคับใช้อย่างจริงจัง กล่าวคือ ถ้าส่วนราชการผู้เสนอเรื่องไม่ตอบคำถามตามบัญชีตรวจสอบ ความจำเป็นในการออกกฎหมาย หรือตอบไม่สมบูรณ์หรือพบว่าไม่มีความจำเป็นต้องออกกฎหมาย สำนัก เลขาธิการคณะรัฐมนตรีจะไม่นำร่างกฎหมายเสนอต่อคณะรัฐมนตรีและเมื่อคณะรัฐมนตรีอนุมัติหลักการแล้ว ให้คณะกรรมการกฤษฎีกาทุกคณะ และสำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกาใช้ Checklist ตรวจสอบร่างกฎหมาย ทุกฉบับก่อนการพิจารณาเนื้อหาตามมาตราด้วยอีกครั้งหนึ่ง หากพบว่า ไม่มีความจำเป็นต้องออกกฎหมาย ก็ให้รายงานให้คณะรัฐมนตรีทราบ อนึ่งระบบ Checklist นี้ประเทศใน OECD ส่วนใหญ่ อาทิ เยอรมัน เคยใช้ได้ผลดีมาแล้ว ดังนั้น สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกาจึงควรเร่งรัดการดำเนินการตามมติ คณะรัฐมนตรีดังกล่าว พร้อมกับจัดทำตัวอย่างแบบสมบูรณ์ร่างกฎหมายในด้านเศรษฐกิจและสังคม มาดำเนินการด้วย เพื่อเป็นแนวทางให้กระทรวง กรม รับผิดชอบดำเนินการต่อไป

/๑.๓ . . .

^๖ คณะรัฐมนตรีได้มีมติ (๔ กุมภาพันธ์ ๒๕๔๖)

๑. เห็นควรอนุมัติในหลักการของหลักเกณฑ์การตรวจสอบความจำเป็นและแบบคำชี้แจงความจำเป็นในการ ตรากฎหมาย ตามที่คณะกรรมการปรับปรุงกฎหมายเพื่อการพัฒนาประเทศเสนอ และให้สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา รับประเด็นอภิปรายของคณะกรรมการกฤษฎีกาฯ ในส่วนที่เกี่ยวข้องไปพิจารณาดำเนินการ แล้วให้นำเสนอคณะรัฐมนตรี อีกครั้งหนึ่ง เพื่อจะได้แจ้งเวียนให้หน่วยงานของรัฐถือปฏิบัติต่อไป ทั้งนี้ เห็นควรกำหนดให้หน่วยงานของรัฐถือปฏิบัติ ตั้งแต่วันที่ ๑ มีนาคม ๒๕๔๖ เป็นต้นไป

๒. เมื่อได้ใช้หลักเกณฑ์ในระยะหนึ่งแล้ว เห็นควรให้สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกาหรือร่วมกับสำนักงาน คณะกรรมการพัฒนาระบบราชการว่าจะสมควรนำหลักเกณฑ์ฯ ดังกล่าวไปบรรจุในระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรีว่าด้วยการ เสนอเรื่องต่อคณะรัฐมนตรีฯ หรือจะสมควรตราเป็นพระราชกฤษฎีกาตามมาตรา ๓/๑ แห่งพระราชบัญญัติระเบียบบริหาร ราชการแผ่นดิน (ฉบับที่ ๕) พ.ศ. ๒๕๔๕

๓. เห็นควรให้ใช้หลักเกณฑ์ฯ เฉพาะในส่วนของฝ่ายบริหารซึ่งได้แก่หน่วยงานของรัฐที่เสนอให้มีกฎหมาย ยกร่างกฎหมายและพิจารณากฎหมาย โดยในขั้นนี้ยังไม่จำเป็นต้องเสนอให้รัฐสภาทราบ

๑.๓ ควรมีการทำคู่มือรูปแบบการร่างกฎหมาย

เนื่องจากขั้นตอนการยกร่างกฎหมาย ไม่ว่าจะเป็นรูปแบบในการร่างพระราชบัญญัติ ร่างพระราชกฤษฎีกา และร่างกฎกระทรวง หรือระเบียบต่าง ๆ หน่วยราชการต่าง ๆ จะยึดถือตามแบบที่ สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกากำหนด หากส่วนราชการเจ้าของเรื่องมีความรู้ ความเข้าใจรูปแบบในการร่างกฎหมายดังกล่าวก่อนเสนอมายังคณะรัฐมนตรี ก็จะทำให้สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกาตรวจพิจารณาด้วยความรวดเร็วยิ่งขึ้น ดังนั้น สมควรที่สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกาจึงได้จัดทำคู่มือรูปแบบในการร่างกฎหมายแจกจ่ายให้ส่วนราชการและหน่วยงานภาครัฐถือปฏิบัติและดำเนินการอบรมนิเทศหรือนักกฎหมายของกระทรวง กรมต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้อง เพื่อให้มีความรู้ความเข้าใจรูปแบบร่างกฎหมายต่าง ๆ ให้เป็นไปในแนวเดียวกันและมีมาตรฐาน ตลอดจนให้มีการเพิ่มพูนความรู้แนวความคิดทางกฎหมายมหาชนเพิ่มเติม เนื่องจากร่างกฎหมายที่เสนอคณะรัฐมนตรีส่วนใหญ่จะเป็นประเภทกฎหมายมหาชนมาก และประกอบกับขณะนี้สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา สำนักงานศาลปกครอง และมหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ ได้จัดทำโครงการหลักสูตรนักกฎหมายมหาชน (ซึ่งอยู่ในโครงการ “การปฏิรูปกฎหมาย” ซึ่งสำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกาเป็นผู้รับผิดชอบ) โดยมีผู้เข้ารับการอบรมคือ นิติกรจากส่วนราชการต่าง ๆ และในหลักสูตรดังกล่าว ได้มีการสอนและปฏิบัติเกี่ยวกับการร่างกฎหมาย การจะทำคู่มือการร่างกฎหมายไปเผยแพร่เป็นการทั่วไป สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกาก็สามารถกระทำได้ และเห็นสมควรเพิ่มเติมหลักสูตรการยกร่างกฎหมายในการศึกษาวิชากฎหมายในมหาวิทยาลัยของรัฐ นอกจากนี้ หากรัฐบาลมีนโยบายที่จะจัดสรรเงินงบประมาณให้ทุกกระทรวง กรม จัดจ้างนักกฎหมายประจำกระทรวง สำหรับการยกร่างกฎหมายโดยประกอบด้วยผู้เชี่ยวชาญทางกฎหมายจากมหาวิทยาลัยหรือบุคคลภายนอก จะทำให้การเสนอและการตรวจพิจารณาร่างกฎหมายรวดเร็วขึ้นมาก

๑.๔ ส่วนราชการเจ้าของเรื่องต้องปฏิบัติตามระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรีว่าด้วยการเสนอเรื่องต่อคณะรัฐมนตรีฯ

การเสนอร่างกฎหมายต่าง ๆ มายังคณะรัฐมนตรี ส่วนราชการเจ้าของเรื่องจะต้องศึกษาและทำความเข้าใจในระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรีว่าด้วยการเสนอเรื่องต่อคณะรัฐมนตรี พ.ศ. ๒๕๓๑ และที่แก้ไขเพิ่มเติม ให้ถ่องแท้และดำเนินการให้ครบถ้วนด้วย เช่น จะต้องถามความเห็นของส่วนราชการที่เกี่ยวข้องให้ครบถ้วนมาก่อนเสนอคณะรัฐมนตรี จะต้องมีการวิเคราะห์ผลกระทบของร่างกฎหมายที่เสนอทุกฉบับด้วย เพื่อประโยชน์ในการพิจารณาของส่วนราชการที่เกี่ยวข้อง และคณะรัฐมนตรี จะต้องส่งเอกสารให้ครบตามจำนวนที่สำนักเลขาธิการคณะรัฐมนตรีกำหนด จะต้องส่งร่างกฎหมายล่วงหน้าตามระยะเวลาที่ระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรีฯ กำหนด เป็นต้น โดยเฉพาะ “บันทึกวิเคราะห์สรุป” หากปฏิบัติกันอย่างจริงจังก็จะเป็นประโยชน์อย่างมาก มีลักษณะเช่นเดียวกับ Checklist ที่กล่าวมาข้างต้น แต่ “บันทึกวิเคราะห์สรุป” ที่หน่วยงานจัดทำขึ้นประกอบร่างกฎหมายเพื่อเสนอคณะรัฐมนตรีที่ผ่านมา จะไม่ค่อยมีเนื้อหาเท่าที่ควร ซึ่งเป็นผลทำให้ร่างกฎหมายต่าง ๆ ที่เสนอมานี้ไม่สามารถนำเสนอคณะรัฐมนตรีได้ทันทีที่ต้องถามความเห็นจากส่วนราชการที่เกี่ยวข้องเพิ่มเติมอยู่ตลอดเวลา ทำให้เรื่องดังกล่าวต้องเสีจล่าช้าออกไปไม่เป็นไปตามกำหนดที่ต้องการ

๑.๕ กำชับให้ส่วนราชการปฏิบัติตามมติคณะรัฐมนตรีที่เกี่ยวกับร่างกฎหมาย
อย่างเคร่งครัด

นอกจากศึกษาระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรีว่าด้วยการเสนอเรื่องต่อคณะรัฐมนตรี ๗
แล้ว นิติกรหรือนักกฎหมายของกระทรวง กรม จะต้องติดตามเรื่องต่าง ๆ ที่เป็นนโยบายรัฐบาล
มติคณะรัฐมนตรีที่เป็นหลักการของคณะรัฐมนตรีด้วย เช่น

๑.๕.๑ มติคณะรัฐมนตรีที่ห้ามการยกเว้นภาษีอากรใด ๆ ทั้งสิ้น ไว้ในร่าง
กฎหมายจัดตั้งองค์การของรัฐบาลหรือรัฐวิสาหกิจตามมติคณะรัฐมนตรีเมื่อวันที่ ๑๗ เมษายน ๒๕๐๕^{*}

๑.๕.๒ มติคณะรัฐมนตรีเรื่อง หลักเกณฑ์และแนวทางการพิจารณา ก่อนเสนอ
ร่างกฎหมาย รวม ๔ ข้อ ตามมติคณะรัฐมนตรีเมื่อวันที่ ๒๓ เมษายน ๒๕๓๔^{**}

๑.๕.๓ มติคณะรัฐมนตรีเรื่อง การลดภาระของคณะรัฐมนตรีในการประชุม
คณะรัฐมนตรี เช่น ร่างกฎหมายไม่ควรกำหนดให้อ่านจมาที่คณะรัฐมนตรีโดยไม่จำเป็นตามมติ
คณะรัฐมนตรีเมื่อวันที่ ๖ มีนาคม ๒๕๔๔^๑

๑.๕.๔ มติคณะรัฐมนตรีที่เห็นควรกำหนดระยะเวลาการใช้บังคับกฎหมาย
ฉบับต่าง ๆ ให้แน่นอน เช่น ให้มีผลใช้บังคับ ๕ ปี หรือ ๘ ปี เป็นต้น เพื่อให้มีการพิจารณา
ปรับปรุงให้เหมาะสมกับสภาพการตามมติคณะรัฐมนตรีเมื่อวันที่ ๑๙ พฤษภาคม ๒๕๔๖^๒

/ เป็นต้น ...

* คณะรัฐมนตรีได้มีมติ (๑๗ เมษายน ๒๕๐๕) ว่า ในการออกกฎหมายจัดตั้งองค์การของรัฐบาลหรือ
รัฐวิสาหกิจไม่ให้มีบทบัญญัติให้ได้รับยกเว้นภาษีอากรใด ๆ ทั้งสิ้น

** คณะรัฐมนตรีได้มีมติ (๒๓ เมษายน ๒๕๓๔) กำหนดหลักเกณฑ์เพื่อให้หน่วยราชการเจ้าของเรื่อง
สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกาและคณะกรรมการที่ได้รับมอบหมายได้ใช้เป็นแนวทางในการพิจารณาก่อนการ
เสนอร่างกฎหมายต่าง ๆ ในประเด็นต่อไปนี้

๑. จำเป็นต้องมีกฎหมายนั้น ๆ หรือไม่ ถ้าไม่มีกฎหมายนั้นจะก่อให้เกิดอุปสรรคในการบริหารราชการ
อย่างไร หรือจะทำให้การบริการประชาชนเกิดความเสียหายอย่างไร จะใช้วิธีมีมติคณะรัฐมนตรี หรือคำสั่งอื่นใดในทาง
บริหารได้หรือไม่

๒. ร่างกฎหมายนั้นได้สร้างขั้นตอนหรือมีช่องทางสร้างขั้นตอนขึ้นใหม่หรือไม่ และขั้นตอนนั้นจำเป็นอย่างไร
ได้มีการระบุขั้นตอนและระยะเวลาของขั้นตอนนั้นไว้ให้ชัดเจนหรือไม่ และจะลดลงได้อีกหรือไม่

๓. ร่างกฎหมายนั้นได้กำหนดให้มีการขออนุญาตเพื่อทำกิจการอย่างหนึ่งอย่างใดหรือไม่ และจำเป็นเพียงไร
จะเปลี่ยนจากการขออนุญาตก่อนกระทำเป็นการกำกับดูแลในภายหลังจะได้หรือไม่

๔. ถ้าจำเป็นต้องให้มีการขออนุญาต ได้กำหนดหลักเกณฑ์และระยะเวลาไว้ชัดเจนหรือไม่ ถ้ายังไม่ได้กำหนด
ก็ให้กำหนดไว้ให้ชัดเจน

^๑ คณะรัฐมนตรีได้มีมติ (๖ มีนาคม ๒๕๔๔) เห็นชอบแนวทางการลดเรื่องเสนอคณะรัฐมนตรีและ
ให้เพิ่มเติมว่า การเสนอร่างกฎหมายใหม่ไม่ควรกำหนดให้อ่านจมาที่คณะรัฐมนตรีโดยไม่จำเป็น

^๒ คณะรัฐมนตรีได้มีมติ (๑๙ พฤษภาคม ๒๕๔๖) ให้ทุกกระทรวง ทบวง กรม และสำนักงานคณะกรรมการ
กฤษฎีการับไปพิจารณาดำเนินการ ในการเสนอร่างกฎหมายในโอกาสต่อไปควรพิจารณากำหนดระยะเวลาการใช้บังคับกฎหมาย
ฉบับนั้น ๆ ให้แน่นอน เช่น ให้มีผลใช้บังคับ ๕ ปี หรือ ๘ ปี เป็นต้น แล้วให้กฎหมายดังกล่าวสิ้นผลไป

เป็นต้น มติคณะรัฐมนตรีที่เป็นหลักการนี้ สำนักเลขาธิการคณะรัฐมนตรีจะแจ้งเวียนให้ส่วนราชการทราบในรูปแบบหนังสือเวียนภายหลังที่คณะรัฐมนตรีมีมติ นอกจากนี้ ควรรวบรวมผลการพิจารณาในประเด็นข้อกฎหมายของคำวินิจฉัยศาลรัฐธรรมนูญ ศาลปกครองสูงสุด และความเห็นของคณะกรรมการกฤษฎีกาเพื่อประโยชน์ในการศึกษาค้นคว้าการยกร่างกฎหมาย แล้วจัดเก็บเป็นคู่มือการทำงานไว้ เพื่อให้การยกร่างกฎหมายสมบูรณ์และถูกต้องมากยิ่งขึ้น

๑.๖ การสัมมนาทำความเข้าใจกับส่วนราชการ

การจัดสัมมนาระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรีว่าด้วยการเสนอเรื่องต่อคณะรัฐมนตรี ฯ ในส่วนที่เป็นเรื่องทั่ว ๆ ไปและร่างกฎหมาย สำนักเลขาธิการคณะรัฐมนตรีได้เคยจัดสัมมนาให้เข้าใจถึงปัญหาและแนวทางแก้ไข ตลอดจนให้มีการตั้งจุดประสานงานของกระทรวง กรม กับสำนักเลขาธิการคณะรัฐมนตรีขึ้น พร้อมจัดทำคู่มืออธิบายแก่ส่วนราชการต่าง ๆ ที่เสนอเรื่องต่อคณะรัฐมนตรีไปแล้ว และยังเห็นความจำเป็นที่จะต้องดำเนินการต่อไป เนื่องจากส่วนราชการที่เสนอเรื่องมีการเปลี่ยนแปลงเจ้าหน้าที่ผู้รับผิดชอบอยู่เสมอ ๆ ดังนั้น ส่วนราชการต่าง ๆ สมควรจัดทำคู่มือปฏิบัติงานในการเสนอร่างกฎหมายต่อคณะรัฐมนตรีทุกชั้นตอนไว้ประจำที่หน่วยงานด้วย เพื่อให้เกิดความต่อเนื่องและมีให้ขาดช่วงกับนักกฎหมาย หรือนิติกรใหม่ ที่รับช่วงงาน

สำหรับจุดประสานระหว่างกระทรวง กรม และสำนักเลขาธิการคณะรัฐมนตรี เพื่อให้การนำเรื่องเสนอคณะรัฐมนตรีเป็นไปอย่างรวดเร็วได้จัดตั้งขึ้นอย่างเป็นทางการแล้ว เรียกว่า ผู้ประสานงานคณะรัฐมนตรีและรัฐสภา (Cabinet and Parliamentary Liaison Officer หรือ ปคร.) ซึ่งมีข้าราชการหรือเจ้าหน้าที่ระดับสูงรับผิดชอบในการประสานงานระหว่างกัน จะทำให้เรื่องต่าง ๆ ที่เสนอมายังสำนักเลขาธิการคณะรัฐมนตรีดำเนินไปด้วยความรวดเร็วยิ่งขึ้น ปัจจุบันมี ปคร. ระหว่างสำนักเลขาธิการคณะรัฐมนตรีกับ กระทรวงและหน่วยงานหลักครบถ้วนแล้ว

๑.๗ การปรับปรุงระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรีว่าด้วยการเสนอเรื่องต่อคณะรัฐมนตรีฯ และการกำหนดเวลาแล้วเสร็จของแต่ละเรื่อง

สำนักเลขาธิการคณะรัฐมนตรีกำลังปรับปรุงระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรีว่าด้วยการเสนอเรื่องต่อคณะรัฐมนตรี ฯ ให้ทันสมัยมากยิ่งขึ้นสอดคล้องกับการเสนอเรื่องต่อคณะรัฐมนตรีด้วยระบบอิเล็กทรอนิกส์ โดยเฉพาะในส่วนที่ไม่ชัดเจนและมีปัญหาในทางปฏิบัติ เช่น กำหนดผู้ลงนามในการเสนอเรื่องและผู้ลงนามในการตอบความเห็น การถามความเห็นควรกำหนดประเภทเรื่องที่จะถามความเห็นและระยะเวลาการถามความเห็นไว้ให้ชัดเจนว่า มีหลักการการถามความเห็นไปยังหน่วยงานใด และใช้เวลาเท่าใด และออกเป็นหนังสือเวียนแจ้งให้กระทรวง กรม ทราบ เพื่อกระทรวง กรม ที่เกี่ยวข้องจักได้ถือปฏิบัติ ซึ่งอยู่ระหว่างที่จะจัดสัมมนาเป็นการภายในในหัวข้อที่เป็นประเด็นและหาข้อสรุปเพื่อให้เป็นแนวปฏิบัติ เสร็จแล้วจะต้องจัดสัมมนาส่วนราชการต่าง ๆ ให้ทราบเป็นไปในแนวทางเดียวกัน คาดว่าต้นปี ๒๕๔๗ คงจะแล้วเสร็จ

เพื่อให้การนำเสนอเรื่องต่าง ๆ ของสำนักเลขาธิการคณะรัฐมนตรีมีระบบและตรวจสอบได้เป็นพิเศษแยกจากระบบงานคอมพิวเตอร์ทั่วไป สำนักเลขาธิการคณะรัฐมนตรีกำลังติดตั้งเครื่องคอมพิวเตอร์สำหรับเจ้าหน้าที่ใช้ติดตามความคืบหน้าร่างกฎหมายที่จะเสนอคณะรัฐมนตรีทุกขั้นตอน เพื่อสร้างระบบกำหนดระยะเวลาการทำงานและติดตามของเรื่องต่าง ๆ ไว้ทุกขั้นตอน (ตามเอกสารแนบ) ทั้งในส่วนที่เป็นร่างกฎหมายและเรื่องต่าง ๆ ทั้งหมดที่จะนำเสนอคณะรัฐมนตรีโดยใช้คอมพิวเตอร์ควบคุมดูแลแทนการใช้ความจำของเจ้าหน้าที่ ซึ่งจะสามารถติดตามเรื่องต่าง ๆ ได้ทุกขั้นตอน จนกระทั่งสามารถจะกำหนดได้ว่า เรื่องต่าง ๆ ที่เสนอเข้ามา สมควรจะเสนอคณะรัฐมนตรีในวันใด ซึ่งจะเป็นการนำไปสู่การออกระเบียบวาระคณะรัฐมนตรีล่วงหน้าได้หลายสัปดาห์ ขณะนี้ได้กำหนดระเบียบวาระการประชุมคณะรัฐมนตรีล่วงหน้า ๘ สัปดาห์ได้แล้ว

๑.๘ การพัฒนาระบบการส่งและตรวจร่างกฎหมายผ่านระบบคอมพิวเตอร์

ขณะนี้ สำนักเลขาธิการคณะรัฐมนตรีได้แจ้งให้กระทรวง กรมต่าง ๆ ส่งร่างกฎหมายและเอกสารมายังสำนักเลขาธิการคณะรัฐมนตรีจำนวนใหม่ที่ลดลงจากเดิมมาก เช่น จำนวน ๑๕๐ ชุด เหลือเพียง ๒๐ ชุด กับได้นำระบบอิเล็กทรอนิกส์มาใช้ในการประชุมคณะรัฐมนตรี โดยนำแผ่น CD บรรจุระเบียบวาระของคณะรัฐมนตรี เพื่อลดจำนวนเอกสารในการประชุมคณะรัฐมนตรี ซึ่งได้ผลดีในระดับหนึ่งและจะขยายระบบดังกล่าวไปยังส่วนราชการต่าง ๆ ในการนำเสนอเรื่องทุกเรื่อง ต่อคณะรัฐมนตรี ไม่ว่าจะเป็นร่างกฎหมายหรือเรื่องทั่ว ๆ ไป ซึ่งจะทำให้การนำเสนอร่างกฎหมายและเรื่องต่าง ๆ ต่อคณะรัฐมนตรีมีความรวดเร็วมากยิ่งขึ้น

ในอนาคตอาจจะขยายไปถึงการส่งเรื่องต่าง ๆ เพื่อเสนอคณะรัฐมนตรีโดยให้ส่งเป็นแผ่น Disket และพัฒนาต่อไปให้ส่งทาง E-Mail โดยมีรูปแบบ (format) เดียวกัน และให้สำนักเลขาธิการคณะรัฐมนตรีส่งร่างกฎหมายดังกล่าวให้สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา โดยระบบแผ่น Disket และทาง E-mail ได้เช่นเดียวกัน เมื่อตรวจร่างเสร็จก็ให้สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกาส่งร่างกฎหมายให้สำนักเลขาธิการคณะรัฐมนตรีโดยระบบดังกล่าวด้วย อนึ่ง การพัฒนาระบบดังกล่าวนี้ได้มีความร่วมมือระหว่างสำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา สำนักเลขาธิการคณะรัฐมนตรี สำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร และวุฒิสภาโดยใช้งบประมาณเงินกู้ของธนาคารโลกอยู่แล้ว จึงควรเร่งรัดให้ระบบดังกล่าวสามารถใช้งานได้จริงในปีงบประมาณ ๒๕๔๘ เรื่องนี้อยู่ใน “โครงการแผนปฏิรูปกฎหมาย” สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกาเป็นผู้รับผิดชอบและดำเนินการไปได้ ๔๐% แล้ว

๒. ขั้นตอนการนำเสนอคณะรัฐมนตรี

๒.๑ การสร้างระบบการส่งเรื่องให้คณะรัฐมนตรีและการส่งวาระการประชุมคณะรัฐมนตรีให้รัฐมนตรีโดยระบบเครือข่ายคอมพิวเตอร์ (Stand alone Intranet) โดยไม่ใช้เอกสาร

สำนักเลขาธิการคณะรัฐมนตรีอยู่ระหว่างการปรับปรุงวาระการนำเสนอคณะรัฐมนตรีเป็นระบบอิเล็กทรอนิกส์ทั้งหมด (ไร้เอกสาร) ประมาณต้นปี ๒๕๔๗ และจะรวมไปถึง

วาระการพิจารณาของคณะกรรมการกลั่นกรองฝ่ายต่าง ๆ รวม ๗ คณะ และรายงานการประชุมให้เป็นไปในแนวทางเดียวกัน ในกรณีนี้จำเป็นจะต้องใช้งบประมาณในการจัดซื้อคอมพิวเตอร์สำหรับคณะกรรมการกลั่นกรองฝ่ายต่าง ๆ รวมทั้งแผ่น CD ปัจจุบันได้ดำเนินการเสร็จแล้ว อยู่ระหว่างเตรียมการติดตั้งและซักซ้อมทำความเข้าใจในขั้นตอนต่าง ๆ

อนึ่ง หากจะให้การประชุมคณะรัฐมนตรีเป็นแบบไร้เอกสารเต็มรูปแบบ ควรจะต้องพัฒนาระบบเครือข่ายการส่งเรื่องให้คณะรัฐมนตรีพิจารณา และการส่งวาระการประชุมคณะรัฐมนตรีแบบไม่มีเอกสารโดยส่งทางระบบเครือข่ายพิเศษ (Stand alone Intranet) ที่เชื่อมโยงในกระทรวง และสำนักเลขาธิการคณะรัฐมนตรีเข้าด้วยกัน ดังที่ปฏิบัติในบางประเทศ เช่น ออสเตรเลีย (ระบบ Cabinet) ซึ่งจะช่วยให้เรื่องเสนอต่อสำนักเลขาธิการคณะรัฐมนตรีและส่งไปให้รัฐมนตรีไร้เอกสารโดยสิ้นเชิงและรวดเร็ว

๒.๒ ตามข้อ ๑.๗ สำนักเลขาธิการคณะรัฐมนตรีได้สร้างระบบการทำงานและการติดตามเรื่องที่จะเสนอคณะรัฐมนตรีทั้งระบบ ซึ่งจะควบคุม ติดตามให้เป็นไปตามกำหนดระยะเวลาดังกล่าวมากที่สุด อีกทั้งระบบดังกล่าวควรเชื่อมโยงไปยังฝ่ายอำนวยการของนายกรัฐมนตรี รองนายกรัฐมนตรี รวมทั้งของสำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกาด้วยในอนาคต เพื่อทราบล่วงหน้าจะได้เตรียมการได้ทันทั่วทั้งที่และติดตามเรื่องได้และตามข้อ ๒.๑ ได้มีโครงการจะนำระบบอิเล็กทรอนิกส์มาใช้ในการประชุมคณะกรรมการกลั่นกรองฯ ด้วย ซึ่งทั้ง ๒ โครงการดังกล่าว สำนักเลขาธิการคณะรัฐมนตรีได้ประชุมชี้แจงทำความเข้าใจ และขอความร่วมมือกับฝ่ายอำนวยการของนายกรัฐมนตรีและรองนายกรัฐมนตรีทุกท่านทราบล่วงหน้าไปแล้ว

๒.๓ สำนักเลขาธิการคณะรัฐมนตรีควรเสนอแนะการดำเนินการในเรื่องที่ค้างพิจารณาอยู่ที่คณะกรรมการกลั่นกรองบางคณะที่มีจำนวนมาก เช่น นำระบบการออกวาระการพิจารณาของคณะรัฐมนตรีล่วงหน้ามาใช้ในการพิจารณาของคณะกรรมการกลั่นกรอง ฯ ในทำนองเดียวกัน การให้รองนายกรัฐมนตรีทำหน้าที่แทนรองนายกรัฐมนตรีท่านอื่นในฐานะประธานคณะกรรมการกลั่นกรองตามมติคณะรัฐมนตรีเมื่อวันที่ ๒๖ สิงหาคม ๒๕๔๖^๑ การให้ส่วนราชการผู้เสนอเรื่อง

/และ ...

^๑ คณะรัฐมนตรีได้มีมติ (๒๖ สิงหาคม ๒๕๔๖) อนุมัติให้บุคคลดังต่อไปนี้ทำหน้าที่ประธานกรรมการกลั่นกรองฯ ตามลำดับ ดังนี้

๑. กรณีประธานกรรมการคณะใดคณะหนึ่งไม่อยู่หรือไม่อาจปฏิบัติราชการได้ให้รองนายกรัฐมนตรีที่ปฏิบัติราชการแทนกันเป็นประธานกรรมการในคณะกรรมการกลั่นกรอง ฯ ตามลำดับ โดยยึดลำดับตามนัยคำสั่งสำนักนายกรัฐมนตรีที่ ๔๓/๒๕๔๖ ลงวันที่ ๑๔ กุมภาพันธ์ ๒๕๔๖

๒. กรณีที่มีการนัดประชุมแล้วประธานกรรมการ ฯ ไม่อยู่ในที่ประชุมสมควรมอบหมายให้บุคคลดังต่อไปนี้ที่อยู่ในที่ประชุมคณะกรรมการกลั่นกรอง ฯ ทำหน้าที่ประธานในที่ประชุม

(๑) รองนายกรัฐมนตรีตามลำดับในการเป็นผู้รักษาราชการแทนนายกรัฐมนตรี ในกรณีที่นายกรัฐมนตรีไม่อยู่หรือไม่อาจปฏิบัติราชการได้ ตามนัยคำสั่งสำนักนายกรัฐมนตรี ที่ ๔๓/๒๕๔๖ ลงวันที่ ๑๔ กุมภาพันธ์ ๒๕๔๖

(๒) รัฐมนตรีว่าการกระทรวงที่มีความอาวุโสที่เป็นกรรมการกลั่นกรองฯ

(๓) รัฐมนตรีช่วยว่าการกระทรวงที่รัฐมนตรีว่าการกระทรวงตาม (๒) มอบหมายให้เข้าร่วมประชุมแทน

และที่เกี่ยวข้องมอบหมายเจ้าหน้าที่ที่สามารถตัดสินใจได้ในระดับนโยบายเข้าร่วมประชุมกับคณะกรรมการกลั่นกรอง ฯ ทุกครั้ง เป็นต้น เพื่อให้เรื่องที่ค้างการพิจารณาของคณะกรรมการกลั่นกรองได้ดำเนินการไปด้วยความรวดเร็ว ซึ่งขณะนี้บางเรื่องสำนักเลขาธิการคณะรัฐมนตรีได้ดำเนินการไปแล้ว

๓. การแจ้งมติคณะรัฐมนตรี

๓.๑ สำนักเลขาธิการคณะรัฐมนตรีควรกระทำด้วยความรวดเร็ว มติคณะรัฐมนตรีทุกมติควรแจ้งถึงหน่วยงานต่าง ๆ ภายในวันศุกร์หรือภายใน ๓ วันทำการ หลังวันประชุมคณะรัฐมนตรี เพื่อให้หน่วยงานที่เสนอเรื่องไปดำเนินการได้เร็วและควรเผยแพร่มติคณะรัฐมนตรีทาง Web Site ของสำนักเลขาธิการคณะรัฐมนตรีอีกทางหนึ่งด้วย

๓.๒ สมควรให้มีระบบการเชื่อมโยงทางคอมพิวเตอร์ระหว่างสำนักเลขาธิการคณะรัฐมนตรีกับสำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา เพื่อความรวดเร็วในการดำเนินการตามมติของคณะรัฐมนตรี เพื่อสำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกาจะได้ตรวจพิจารณาร่างกฎหมายล่วงหน้าไปก่อน โดยหนังสือตัวจริงจะส่งตามไปภายหลัง หากยังไม่สามารถเชื่อมโยงข้อมูลทางคอมพิวเตอร์ได้ในระยะแรกสมควรจัดส่งร่างกฎหมายเป็นรูปแบบแผ่นบันทึกข้อมูลหรือ CD จะเหมาะสมกว่าเป็นรูปแบบเอกสารที่มีจำนวนมาก สำหรับการแจ้งมติคณะรัฐมนตรีให้แก่หน่วยงานเจ้าของเรื่องและที่เกี่ยวข้อง ก็สมควรดำเนินการเช่นเดียวกับสำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา คือ ใช้ระบบการเชื่อมโยงข้อมูลหรือให้มีการส่งทาง E-Mail ได้ในอนาคต ซึ่งปัจจุบันได้ทดลองกับหน่วยงานนำร่องบางกระทรวงไปบ้างแล้ว

๔. การตรวจพิจารณาร่างกฎหมาย

๔.๑ สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกามีหน้าที่จะต้องตรวจพิจารณาร่างกฎหมายตามมติคณะรัฐมนตรี โดยยึดหลักที่คณะรัฐมนตรีวางไว้อย่างเคร่งครัดโดยเฉพาะ

๔.๑.๑ ได้ดำเนินการ Checklist ครบถ้วนหรือไม่

๔.๑.๒ ร่างกฎหมายมีเนื้อหาสาระสอดคล้องกับมติคณะรัฐมนตรีที่อาจเป็นหลักการหรือไม่ เช่น ควรกำหนดระยะเวลาใช้บังคับในร่างกฎหมายหรือไม่ (ดูเชิงอรรถ ๖) เป็นต้น

๔.๑.๓ จำเป็นต้องมีบทจำกัดสิทธิตามรัฐธรรมนูญหรือไม่

ทั้งนี้ โดยสำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกาควรที่จะกำหนดเวลามาตรฐานในการพิจารณาร่างกฎหมายต่าง ๆ เป็นเบื้องต้น เพื่อให้มีการเร่งรัดงานโดยเฉพาะกฎหมายที่เป็นแบบ เช่น ร่างพระราชบัญญัติเวนคืนฯ ร่างพระราชกฤษฎีกากำหนดเขตควบคุมอาคารฯ เป็นต้น แต่ร่างพระราชบัญญัติที่ไม่ใช่แบบจะมีความยากง่ายแตกต่างกันไปอย่างมาก แม้จะไม่สามารถกำหนดเวลามาตรฐานได้ ก็สมควรมีการเร่งรัดงานให้รวดเร็วมากยิ่งขึ้น สอดคล้องกับนโยบายของรัฐบาลที่กำลังดำเนินการอยู่ เพื่อเป็นการเร่งรัดในทางปฏิบัติอาจจะให้มีการรายงานผลความคืบหน้าเป็นระยะ ๆ ต่อสำนักเลขาธิการคณะรัฐมนตรี เช่น ทุก ๓ เดือน เป็นต้น ตลอดจนวางแผนการทำงานให้มีการเพิ่มวันประชุมเจ้าหน้าที่ของสำนักงานหรือของคณะกรรมการกฤษฎีกา เป็นต้น

๔.๒ ควรมีการกรทฤษฎีกาประจำทำงานเต็มเวลาเพิ่มขึ้น โดยหากข้าราชการของสำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกามีไม่เพียงพอ ก็สมควรจ้างผู้ทรงคุณวุฒิทางกฎหมายที่เกษียณอายุราชการแล้ว มาปฏิบัติงานเต็มเวลาเพิ่มขึ้น ๑๐-๒๐ คน โดยผู้ทรงคุณวุฒิดังกล่าวต้องยกร่างกฎหมายและตรวจร่างกฎหมายได้เอง มิใช่ต้องพึ่งพาเลขานุการร่างกฎหมายของสำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกาหรืออาจตั้งเป็นอนุกรรมการกฤษฎีกาประกอบไปด้วยผู้เชี่ยวชาญทางกฎหมายจากภายนอกหรือจากอาจารย์มหาวิทยาลัยต่าง ๆ ยกร่างกฎหมาย ซึ่งในทางปฏิบัติอาจหาได้ยากก็ตาม แนวความคิดดังกล่าวนี้ อาจขยายนำไปใช้ได้กับการยกร่างกฎหมายในชั้นก่อนเสนอคณะรัฐมนตรีของกระทรวง กรม ได้ด้วย

๔.๓ กรณีร่างกฎหมายใดที่สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกามีความเห็นไม่สอดคล้องกับส่วนราชการผู้เสนอเรื่อง สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกาอาจดำเนินการได้หลายวิธี เช่น

๔.๓.๑ กรณีร่างไม่มีความยาวมากสมควรยกร่างมาเป็น ๒ แบบ แบบหนึ่งเป็นร่างของส่วนราชการผู้เสนอเรื่อง อีกแบบหนึ่งเป็นร่างที่สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกาเห็นสมควรหรือโดยจัดทำเป็นเพียงใบแทรก ซึ่งวิธีนี้จะทำให้คณะรัฐมนตรีสามารถตัดสินใจได้

๔.๓.๒ กรณีร่างที่มีความยาวหรือมีหลักการสำคัญ ๆ สมควรนำเสนอคณะรัฐมนตรีพิจารณาเฉพาะประเด็นที่มีข้อขัดแย้ง โดยยังไม่ต้องตรวจร่างกฎหมาย ซึ่งวิธีนี้ทำให้ต้องเสนอเรื่องย้อนไปมา แต่จะได้รับความชัดเจนตั้งแต่ก่อนยกร่าง

ทั้งนี้ ได้มีมติคณะรัฐมนตรีกำหนดระยะเวลาให้หน่วยงานเจ้าของเรื่องและหน่วยงานที่เกี่ยวข้องแจ้งความเห็นในร่างกฎหมายที่สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกาตรวจกลับไปยังสำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา โดยกำหนดระดับผู้แจ้งด้วย และระยะเวลาไว้ชัดเจนเหมาะสมแล้ว ตามมติคณะรัฐมนตรีวันที่ ๒๙ สิงหาคม ๒๕๔๓ และมติคณะรัฐมนตรีวันที่ ๑๕ มกราคม ๒๕๔๕^๔

๔.๔ ร่างกฎหมายที่มีกำหนดระยะเวลา เช่น พระราชกฤษฎีกาเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร เป็นต้น ซึ่งสำนักเลขาธิการคณะรัฐมนตรีจะต้องนำขึ้นทูลเกล้าฯ ถวาย ภายในกำหนดเวลา ได้มีการร่วมมือกันระหว่างสำนักเลขาธิการคณะรัฐมนตรี สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา และสำนักงานคณะกรรมการการเลือกตั้ง เพื่อดำเนินการล่วงหน้าทุกขั้นตอน สำหรับร่างพระราชกฤษฎีกาบางฉบับที่มีการกำหนดระยะเวลาในตัวร่างพระราชกฤษฎีกาและต้องนำขึ้นทูลเกล้าฯ ถวายต่อไป จะต้องกำหนดระยะเวลาล่วงหน้าไว้ในร่างพระราชกฤษฎีกาอย่างน้อย ๑ เดือน เพื่อสำนักเลขาธิการคณะรัฐมนตรีจะได้มีระยะเวลาดำเนินการนำขึ้นทูลเกล้าฯ ถวาย ก่อนประกาศในราชกิจจานุเบกษาต่อไป หากกำหนดระยะเวลาไม่เพียงพอจะทำให้ต้องมีการแก้ไขร่างพระราชกฤษฎีกาใหม่ ทำให้ล่าช้าออกไปอีก

/๕. ...

^๔ คณะรัฐมนตรีได้มีมติ (๒๙ สิงหาคม ๒๕๔๓) เห็นชอบเกี่ยวกับการตรวจพิจารณาการร่างกฎหมาย โดยให้มีหนังสือแจ้งรัฐมนตรีหรือผู้บังคับบัญชาสูงสุดของหน่วยงาน เพื่อให้เป็นหลักฐานยืนยันการเห็นชอบในการแก้ไขเพิ่มเติมและคณะรัฐมนตรีได้มีมติ (๑๕ มกราคม ๒๕๔๕) ให้หัวหน้าหน่วยงานของรัฐทุกแห่งเมื่อได้รับร่างกฎหมายที่สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกาตรวจพิจารณาแล้ว ให้แจ้งความเห็นต่อสำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกาโดยเร่งด่วน อย่างช้าไม่เกิน ๑๔ วัน ทั้งกรณีที่มีความเห็นชอบกับร่างกฎหมายนั้นหรือกรณีที่มีความเห็นแตกต่าง หากไม่แจ้งภายในกำหนดเวลาดังกล่าวให้ถือว่าเห็นชอบ ทั้งนี้ เพื่อเป็นข้อมูลที่ชัดเจนและช่วยให้การพิจารณาของคณะรัฐมนตรีเป็นไปโดยเร็ว

๕. การพิจารณาของคณะกรรมการประสานงานสภาผู้แทนราษฎร

๕.๑ เพื่อเป็นการประสานงานระหว่างฝ่ายบริหารและคณะกรรมการประสานงานสภาผู้แทนราษฎร สำนักเลขาธิการคณะรัฐมนตรีจะจัดส่งนิติกรไปร่วมประชุมกับคณะกรรมการประสานงานสภาผู้แทนราษฎรทุกครั้ง เพื่อเป็นการประสานงานจะทำให้ร่างพระราชบัญญัติที่ผ่านมติของคณะกรรมการประสานงานสภาผู้แทนราษฎรดำเนินการไปได้อย่างรวดเร็ว และสำนักเลขาธิการคณะรัฐมนตรีมีเวลาเตรียมการล่วงหน้า เช่น มติคณะกรรมการประสานงานสภาผู้แทนราษฎรมีการแก้ไขร่างพระราชบัญญัติเล็กน้อย สำนักเลขาธิการคณะรัฐมนตรีจะทำการแก้ไขโดยไม่จำเป็นต้องส่งให้สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกาตรวจพิจารณาอีก หากเป็นการแก้ไขมาก สมควรส่งมายังสำนักเลขาธิการคณะรัฐมนตรี เพื่อเสนอคณะรัฐมนตรีว่าเห็นชอบด้วยกับคณะกรรมการประสานงานฯ หรือไม่ หากเห็นด้วยจึงส่งให้สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกาตรวจพิจารณาหรือให้ส่งไปสภาพิจารณาโดยนำข้อเท็จจริงหรือข้อสังเกตของคณะกรรมการประสานงานสภาผู้แทนราษฎรไปเพิ่มเติมในชั้นคณะกรรมการพิจารณาตรวจสอบร่างพระราชบัญญัตินั้น ๆ เป็นต้น

สำหรับมติสำนักงานคณะกรรมการประสานงานสภาผู้แทนราษฎรที่เห็นควรให้ส่งร่างพระราชบัญญัติไปยังรัฐสภาเป็นเรื่องด่วน แล้วนำมาเสนอคณะรัฐมนตรีทราบทุกวันอังคารนั้น สำนักเลขาธิการคณะรัฐมนตรีจะจัดเตรียมพิมพ์หนังสือให้นายกรัฐมนตรีลงนามถึงประธานสภาผู้แทนราษฎรในที่ประชุมคณะรัฐมนตรี เมื่อคณะรัฐมนตรีมีมติเห็นชอบด้วยกับมติคณะกรรมการประสานงานสภาผู้แทนราษฎร สำนักเลขาธิการคณะรัฐมนตรีก็จะนำเสนอนายกรัฐมนตรีลงนามทันทีแล้วจัดส่งไปยังรัฐสภาในวันอังคารนั้น ทำให้ร่างกฎหมายที่เป็นเรื่องด่วนสามารถบรรจุวาระการประชุมได้ภายในอาทิตย์ถัดไป

อนึ่ง สำนักเลขาธิการคณะรัฐมนตรีมีข้อตกลงกับสำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎรในการประชุมสัมมนาระหว่างกันว่า หากต้องการเสนอเรื่องด่วนต่อสภาผู้แทนราษฎรให้บรรจุวาระการประชุมสภาในวันพุธหรือวันพฤหัสบดีในสัปดาห์ถัดไป สำนักเลขาธิการคณะรัฐมนตรีต้องส่งหนังสือที่นายกรัฐมนตรีลงนามไปยังสภาผู้แทนราษฎรภายในวันศุกร์ เวลา ๑๒.๐๐ น. ซึ่งการกำหนดเวลาดังกล่าวช่วยให้สำนักเลขาธิการคณะรัฐมนตรีสามารถคำนวณเวลาในการนำเสนอร่างพระราชบัญญัติหรือเรื่องอื่นต่อสภาผู้แทนราษฎรได้อย่างดี

๕.๒ ส่วนราชการที่เกี่ยวข้องจะต้องส่งเจ้าหน้าที่ที่รับผิดชอบโดยตรงระดับนโยบายที่ตัดสินใจได้ ไปชี้แจงต่อที่ประชุมคณะกรรมการประสานงานสภาผู้แทนราษฎรตามมติคณะรัฐมนตรี เมื่อวันที่ ๑๗ สิงหาคม ๒๕๓๖ และเมื่อวันที่ ๒ มกราคม ๒๕๔๖^๙ หากมีเอกสารประกอบพิจารณาเพิ่มเติมก็ควรนำไปเสนอในที่ประชุมด้วย ทั้งนี้ โดยอาจประสานงานไปทางผู้ประสานงานคณะรัฐมนตรีและรัฐสภา (ปรค.) ประจำกระทรวงเพื่อติดต่อให้ส่งเจ้าหน้าที่ที่รับผิดชอบได้อีกทางหนึ่ง

/จ. . . .

^๙ คณะรัฐมนตรีได้มีมติ (๑๗ สิงหาคม ๒๕๓๖ และ ๒ มกราคม ๒๕๔๖) ให้รัฐมนตรีเจ้าของเรื่องจัดส่งเจ้าหน้าที่ระดับสูงที่รับผิดชอบโดยตรงในระดับนโยบายเข้าชี้แจงร่างพระราชบัญญัติของคณะรัฐมนตรีในที่ประชุมคณะกรรมการประสานงานสภาผู้แทนราษฎร

๖. การพิจารณาของสภาผู้แทนราษฎรและวุฒิสภา

๖.๑ เมื่อร่างพระราชบัญญัติได้ส่งไปยังสภาผู้แทนราษฎรแล้ว สำนักเลขาธิการคณะรัฐมนตรีจะติดตามความคืบหน้าในการอภิปรายร่างพระราชบัญญัติทุกขั้นตอน และจาก ปคร. ประจำกระทรวงด้วย และจะรับวาระการประชุมของสภาผู้แทนราษฎรและวุฒิสภา มาเพื่อนำเสนอคณะรัฐมนตรีทราบและแจ้งให้รัฐมนตรีและ ปคร. ของส่วนราชการที่เกี่ยวข้องจัดส่งผู้แทนในนามของคณะรัฐมนตรีไปร่วมประชุมกับคณะกรรมการธิการของสภาผู้แทนราษฎรและวุฒิสภาทุกครั้ง

๖.๒ ส่วนราชการที่เกี่ยวข้องต้องดำเนินการ ดังนี้

๖.๒.๑ ผู้แทนของส่วนราชการที่เข้าร่วมพิจารณากับคณะกรรมการธิการของสภาผู้แทนราษฎรและวุฒิสภาจะต้องรายงานความคืบหน้าผลการพิจารณาของคณะกรรมการต่อ ปคร. ประจำกระทรวงและคณะกรรมการประสานงานสภาผู้แทนราษฎรทราบเป็นระยะ ๆ เพื่อมีให้ร่างกฎหมายมีผลกระทบต่อการทำงานของรัฐบาลหรือขัดต่อเจตนารมณ์ของการเสนอกฎหมายอื่น ๆ ตามมติคณะรัฐมนตรีเมื่อวันที่ ๔ กันยายน ๒๕๔๔^{๙๐}

๖.๒.๒ ทุกส่วนราชการต้องตั้งคณะทำงานด้านรัฐสภาหรือกำหนดตัวบุคคลที่รับผิดชอบงานด้านรัฐสภาช่วยปฏิบัติหน้าที่ของ ปคร. ประจำกระทรวงทำหน้าที่ติดตามความเคลื่อนไหวและความคืบหน้าร่างพระราชบัญญัติ ตามมติคณะรัฐมนตรีเมื่อวันที่ ๔ กันยายน ๒๕๔๔

๗. การนำขึ้นทูลเกล้า ฯ ถวาย

๗.๑ ร่างพระราชกฤษฎีกาที่สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกาตรวจพิจารณาตามมติคณะรัฐมนตรีเสร็จแล้ว สำนักเลขาธิการคณะรัฐมนตรีจะจัดพิมพ์ให้ถูกต้องเรียบร้อยตามธรรมเนียมปฏิบัติแล้วนำเสนอนายกรัฐมนตรี เพื่อนำขึ้นทูลเกล้า ฯ ถวายต่อไป

๗.๒ หากเป็นร่างพระราชกฤษฎีกาเร่งด่วนสำนักเลขาธิการคณะรัฐมนตรีจะประสานกับสำนักราชเลขาธิการเป็นการพิเศษเพื่อให้ร่างพระราชกฤษฎีกาดังกล่าวประกาศใช้บังคับเป็นกฎหมายตามที่คณะรัฐมนตรีกำหนด ซึ่งแนวทางปฏิบัติดังกล่าวได้นำมาใช้กับร่างพระราชบัญญัติที่ส่งมาจากรัฐสภาเช่นเดียวกัน

/อนึ่ง ...

^{๙๐} คณะรัฐมนตรีได้มีมติ (๔ กันยายน ๒๕๔๔) เห็นชอบให้ผู้แทนของส่วนราชการเจ้าของเรื่องรายงานความคืบหน้าผลการพิจารณาของคณะกรรมการประสานงานสภาผู้แทนราษฎรทราบเป็นระยะ ๆ และขอให้ทุกส่วนราชการตั้งคณะทำงานด้านรัฐสภาหรือกำหนดบุคคลที่รับผิดชอบงานด้านรัฐสภา ทำหน้าที่ติดตามความเคลื่อนไหวและความคืบหน้าร่างพระราชบัญญัติ

อนึ่ง หากมีการเชื่อมโยงข้อมูลระหว่างสำนักเลขาธิการคณะรัฐมนตรีกับสำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกาตามที่เสนอในข้อ ๓ แล้วจะทำให้การนำร่างพระราชกฤษฎีกาขึ้นทูลเกล้า ฯ ถวาย เป็นไปด้วยความรวดเร็วยิ่งขึ้น ทำนองเดียวกันหากมีการเชื่อมโยงข้อมูลระหว่างสำนักเลขาธิการคณะรัฐมนตรีกับสภาผู้แทนราษฎรและวุฒิสภาก็จะทำให้การนำร่างพระราชบัญญัติขึ้นทูลเกล้า ฯ ถวายรวดเร็วยิ่งขึ้น โดยเฉพาะร่างพระราชบัญญัติมีการกำหนดระยะเวลาไว้เพียง ๒๐ วันตามที่บัญญัติไว้ในรัฐธรรมนูญ

๗.๓ สำหรับร่างพระราชบัญญัติที่ผ่านการพิจารณาของรัฐสภาแล้ว จะต้องมีการตรวจทานความถูกต้องอย่างละเอียดก่อนนำขึ้นทูลเกล้า ฯ ถวาย ตามมติคณะรัฐมนตรีเมื่อวันที่ ๑๖ ธันวาคม ๒๕๕๖^{๑๑} หากร่างพระราชบัญญัติมีแบบแนบท้ายร่างพระราชบัญญัติเป็นแผนที่ท้าย เป็นต้น สำนักเลขาธิการคณะรัฐมนตรีจะทำงาน ๒ ด้าน พร้อมกัน กล่าวคือ จะนำร่างพระราชบัญญัติขึ้นทูลเกล้า ฯ ถวาย ไปทันทีพร้อมกับให้ส่วนราชการเจ้าของเรื่องจัดพิมพ์แบบแนบท้ายดังกล่าวตามจำนวนที่กำหนดส่งมายังสำนักเลขาธิการคณะรัฐมนตรีในภายหลัง ซึ่งจะทำให้ร่างพระราชบัญญัติสามารถดำเนินการไปได้รวดเร็วยิ่งขึ้น โดยไม่ต้องรอให้พิมพ์แผนที่ท้ายให้ครบจำนวนที่จะประกาศในราชกิจจานุเบกษาก่อน

๘. การประกาศในราชกิจจานุเบกษา

๘.๑ ร่างพระราชกฤษฎีกาหรือร่างพระราชบัญญัติที่ได้ทรงลงพระปรมาภิไธยมาแล้ว สำนักเลขาธิการคณะรัฐมนตรีจะนำลงประกาศในราชกิจจานุเบกษาโดยพลัน แล้วแจ้งไปยังส่วนราชการเจ้าของเรื่องและที่เกี่ยวข้องโดยเร่งด่วน หากเป็นร่างพระราชบัญญัติหรือร่างพระราชกฤษฎีกาที่เกี่ยวกับกระบวนการพิจารณาคดี เช่น ประมวลกฎหมายอาญา การเปิดที่ทำการศาล เป็นต้น สำนักเลขาธิการคณะรัฐมนตรีจะประสานเป็นการภายในกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง เช่น กระทรวงยุติธรรม สำนักงานศาลยุติธรรม สำนักงานอัยการสูงสุด สำนักงานตำรวจแห่งชาติ โดยส่งร่างพระราชบัญญัติให้ทราบล่วงหน้าและแจ้งทางโทรศัพท์ก่อนประกาศในราชกิจจานุเบกษา เป็นต้น

/๘.๒ . . .

^{๑๑} คณะรัฐมนตรีได้มีมติ (๑๖ ธันวาคม ๒๕๕๖) เห็นชอบมาตรการตรวจทานความสมบูรณ์และถูกต้องของร่างพระราชบัญญัติที่ผ่านรัฐสภาแล้ว และร่างพระราชกฤษฎีกาที่สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกาตรวจพิจารณาแล้วก่อนที่จะนำขึ้นทูลเกล้า ฯ ถวาย โดยให้หน่วยงานเจ้าของเรื่องต้องส่งเจ้าหน้าที่ที่รับผิดชอบโดยตรงในเรื่องนั้นมาตรวจทานความสมบูรณ์ถูกต้องและลงลายมือชื่อรับรองร่างพระราชบัญญัติหรือร่างพระราชกฤษฎีกาก่อนที่สำนักเลขาธิการคณะรัฐมนตรีจะได้นำขึ้นทูลเกล้า ฯ ถวาย ตามรัฐธรรมนูญต่อไป ภายหลังที่นำขึ้นทูลเกล้า ฯ ถวาย ไปแล้ว หากพบข้อผิดพลาดในเรื่องของความถูกต้องในการอ้างอิงข้อความในร่างพระราชบัญญัติหรือร่างพระราชกฤษฎีกาจนไม่สามารถดำเนินการต่อไปได้หรือพบว่า เป็นการประมาทเลินเล่ออย่างร้ายแรงให้ถือว่า หน่วยงานเจ้าของเรื่องที่มาตรวจทานร่างกฎหมายดังกล่าวจะต้องรับผิดชอบตามที่สำนักเลขาธิการคณะรัฐมนตรีเสนอ และให้แจ้งเวียนให้ส่วนราชการและหน่วยงานของรัฐถือปฏิบัติต่อไป

๘.๒ สำนักเลขาธิการคณะรัฐมนตรีมีนโยบายที่จะนำเอาระบบคอมพิวเตอร์มาใช้ในการประกาศในราชกิจจานุเบกษา เนื่องจากพิจารณาเห็นว่า ปัจจุบันการพิมพ์หนังสือราชกิจจานุเบกษา จะต้องใช้ระยะเวลาระยะหนึ่งจึงจะแล้วเสร็จ ขณะที่บทบังคับบางกฎหมายได้ใช้บังคับไปแล้วตั้งแต่วันที่ประกาศในราชกิจจานุเบกษา ดังนั้น จึงอาจมีผลกระทบต่อประชาชนที่ไม่รู้ว่ามีกฎหมายบังคับใช้ สำนักเลขาธิการคณะรัฐมนตรีจึงได้มีนโยบายที่จะนำเอาระบบ Internet มาใช้ในการประกาศในราชกิจจานุเบกษา ในเรื่องที่เกี่ยวข้องโดยถือว่า การประกาศใน Internet และเผยแพร่ให้ประชาชนทราบให้ตรงกับวันที่ระบุในหนังสือราชกิจจานุเบกษาเป็นการประกาศตามราชกิจจานุเบกษาอีกวิธีหนึ่ง ส่วนหนังสือราชกิจจานุเบกษาก็จะพิมพ์ออกมาตามปกติ

นอกจากนี้สำนักเลขาธิการคณะรัฐมนตรียังมีนโยบายในอนาคตที่จะนำระบบคอมพิวเตอร์มาใช้ในการประกาศในราชกิจจานุเบกษาในเรื่องต่าง ๆ เพิ่มขึ้น โดยการส่งเรื่องต่าง ๆ มาประกาศในราชกิจจานุเบกษาจะต้องส่งมาในรูปแบบแผ่นบันทึกข้อมูล (Disk) หรือ CD ซึ่งสำนักเลขาธิการคณะรัฐมนตรีจะกำหนดรูปแบบ (Form) เรื่องต่าง ๆ ให้เป็นมาตรฐานเดียวกันและแจ้งเวียนให้ทราบเพื่อสะดวกในการลงประกาศในราชกิจจานุเบกษา ขณะนี้อยู่ระหว่างการร่างระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรีฯ

๘.๓ สำหรับการจัดพิมพ์หนังสือราชกิจจานุเบกษาเพื่อให้เป็นหลักฐานทางราชการ อยู่ระหว่างที่สำนักเลขาธิการคณะรัฐมนตรีกำลังของบประมาณจัดซื้อระบบเชื่อมโยงข้อมูลระหว่างงานราชกิจจานุเบกษากับกองโรงพิมพ์ของสำนักเลขาธิการคณะรัฐมนตรี เพื่อให้ Online กันได้ กับปรับปรุงระบบให้เป็นระบบเดียวกัน เพื่อให้มีการส่งข้อมูลข่าวสารทางอิเล็กทรอนิกส์ได้โดยไม่ต้องรอหนังสือตัวจริงอย่างปัจจุบัน ระบบดังกล่าวจะทำให้การจัดพิมพ์หนังสือราชกิจจานุเบกษารวดเร็วกว่าเดิม

๙. การเตรียมการออกอนุบัญญัติตามกฎหมายแม่บท

ที่ผ่านมาปรากฏว่ามีการเร่งรัดการออกกฎหมายแม่บท แต่ส่วนราชการไม่ได้เตรียมการออกอนุบัญญัติ เช่น พระราชกฤษฎีกา หรือกฎกระทรวงไว้ก่อน จึงทำให้การใช้บังคับกฎหมายไม่สามารถทำได้ กฎหมายบางฉบับออกมาหลายปีแล้วก็ไม่มีการใช้บังคับ เช่น กฎหมายควบคุมอาชีพการก่อสร้าง จึงสมควรเร่งรัดให้มีการออกอนุบัญญัติเพื่อให้ใช้บังคับกฎหมายได้โดยรวดเร็ว ทั้งนี้ เป็นไปตามระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรีว่าด้วยการเสนอเรื่องต่อคณะรัฐมนตรี พ.ศ. ๒๕๓๑ ข้อ ๒๑^{๑๒} เพื่อการนี้ สมควรเร่งรัดให้ส่วนราชการเสนออนุบัญญัติตามกฎหมายแม่บทให้คณะรัฐมนตรีพิจารณาภายใน ๑ สัปดาห์ นับแต่วันที่กฎหมายประกาศในราชกิจจานุเบกษา เว้นแต่เรื่องใดรับด่วนกว่านั้นก็ให้เสนออนุบัญญัติมาเตรียมการรองรับไว้ตั้งแต่การทูลเกล้า ฯ กฎหมายแม่บท

/๑๐. . . .

^{๑๒} ข้อ ๒๑ เมื่อส่วนราชการได้เสนอร่างพระราชบัญญัติและพระราชบัญญัตินั้นได้ผ่านสภาผู้แทนราษฎรหรือเชื่อว่าผ่านสภาผู้แทนราษฎรไปได้ ให้รัฐมนตรีเจ้าสังกัดผู้มีหน้าที่รักษาการตามพระราชบัญญัตินั้น เตรียมการล่วงหน้าไว้ เช่น จะต้องตราพระราชกฤษฎีกา กฎกระทรวง ข้อบังคับ หรือประกาศใด ก็ให้ดำเนินการเป็นไปตามนั้นโดยด่วน เพื่อจะได้ประกาศในราชกิจจานุเบกษาพร้อมกับพระราชบัญญัตินั้น หรือในสัปดาห์ถัดไป

๑๐. การจัดทำประมวลกฎหมาย (Codification) หรือรวบรวมกฎหมายให้เป็นหมวดหมู่ เพื่อให้การเข้าถึงและใช้กฎหมายของประชาชน และผู้ใช้บังคับกฎหมายเป็นไปได้ โดยสะดวก สมควรให้มีระบบการรวบรวมและประมวลกฎหมายเรื่องเดียวกันให้เป็นหมวดหมู่ค้นคว้าได้ง่ายและทันสมัยอยู่เสมอ เช่น กฎหมายว่าด้วยโรงงาน ก็ควรมีความสมบูรณ์และทันสมัยเสมอ ทราบว่า ปัจจุบันสำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกากำลังดำเนินการอยู่ในแผนงาน “การปฏิรูปกฎหมาย” ซึ่งคาดว่าจะแล้วเสร็จภายในหนึ่งปี

เพื่อการนี้ จำเป็นต้องมีการตรากฎหมายว่าด้วยการจัดทำประมวลกฎหมายดังเช่น ที่บางประเทศโดยเฉพาะฝรั่งเศสทำ เพื่อให้สามารถนำตัวบทบัญญัติของพระราชบัญญัติพระราชกฤษฎีกา กฎกระทรวงในเรื่องเดียวกันมาไว้ในที่เดียวกันได้ ซึ่งก็จะทำให้สะดวกแก่การค้นคว้าการใช้บังคับ และการแก้ไขให้ทันสมัยอยู่เสมอ

องค์ประกอบหลักกรอบเวลามาตรฐานในการทำงาน

สแนช.

ลำดับ	เรื่อง	ตาม ความเห็น /วัน	บันทึก	นวม. หรือ รองนวม.	คกก. กลั่นกรอง	บันทึก	นวม.	รวม	หมายเหตุ
1	กฎหมายเร่งด่วน 1.1 ผ่าน คกก. กลั่นกรองฯ 1.2 ไม่ผ่าน คกก. กลั่นกรองฯ	พร้อม บันทึก	4	5	10	3	5	27	
2	กฎหมายแต่ละประเภท 2.1 ประเภทที่เสนอตามมติ 13 ๕.ค. 20 เช่น พรบ.เวนคืน, พรฎ. อุทยานแห่งชาติ เป็นต้น กฎกระทรวง เช่น -จัดทำเหรียญกษาปณ์ -กำหนดด้านตุลาการ ทางอนุมัติ	-	4	5	-	-	-	10	

ลำดับ	เรื่อง	ตาม ความเห็น /วัน	นับเกิด	รวม หรือ รองรวม.	กคก. กดำเนินการ	บันทึก	รวม.	รวม	หมายเหตุ
	-ปรับปรุงค่าธรรมเนียมไปรษณีย์ -กำหนดบัตรประจำตัว -กำหนดเครื่องแบบ ขรก. -ประกาศทบวง 2.2 อื่น ๆ	15	5	5	10	3	5	43	

หมายเหตุ - ช่องถามความเห็น จำนวนวันนับรวมวันหยุดเสาร์และอาทิตย์ โดยไม่นับวันหยุดพิเศษ
- ช่องอื่น ๆ จำนวนวันหมายถึง วันทำการของทางราชการ และนับวันรุ่งขึ้นเป็นวันที่ 1